

۲۰۲۱/۵/۲۶

شایستەى دارایی مانگی نازار ۲۰۲۱ ی کۆمپانیا نەوتیەکان

رێکخراوت روونبین بۆ شەفافیەت لە پرۆسەکانی نەوت (روونبین) بە پێی ئەو داتایانەى لە بەردەستیدا ھەبەر پارانەى بەشیک لە کۆمپانیاکانی بەرھەم ھێنى نەوت لە حکومەتى ھەرم و ھەریان گرتوو لە مانگی نازاردا بۆ دەکاتەو.

لەم راپۆرتەدا کۆى ئەوپارەى لە پینچ کێلگە لە کۆى ۹ کێلگەى و بەرھێنى نەوتى ھەرم کە لەلایەن ھەشت کۆمپانیاو ھەرگىراو لە مانگی نازارى ۲۰۲۱ دا بریتى بوو لە ۱۳۲ ملیۆن و ۱۰۰ ھەزار دۆلار ، ھەر ھەری ۲۳ ملیۆن و ۹۰۰ ھەزار دۆلاریش ھەردوو کۆمپانیای گەنیل ئەنێرچى و دى ئین ئۆ پىرارى لە چەند رۆژى داھاتودا ھەرى بگرن و ھەکو شایستەى دواخراوى کێلگەى تاوکى. لەگەل ھەرگرتینى ئەو شایستەدا کۆى پارەى ھەرگىراو دەبیت بە ۱۵۶ ملیۆن دۆلار.

شایستەکان بەم شێوھەى خوارو ھەرگىراو:

۱- کێلگەى تاوکى (تاوکى - پىشخاپور)

ھەریەک لە کۆمپانیاکانى دى ئین ئۆى DNO نەروىجى و کۆمپانیای گەنیل ئەنێرچى تورکى لە کێلگەى تاوکى خاوەن پشکن. شایستە دارایی ئەو دوو کۆمپانیایە لە و کێلگەى بۆ مانگی نازار بریتى بوو لە ۸۱,۱ ملیۆن دۆلار لەم پرە ۲۳ ملیۆن و ۹۰۰ ملیۆنى شایستەى دواخرو ھەرنەگىراو پىرارى لە ئایندەى کى نزیکدا ھەرگىریت. تەنھا پشكى کۆمپانیا نەروىجیە کە (دى ئین ئۆ) ۵۵ ملیۆن و ۸۰۰ ھەزار دۆلار، لە و پرە ۲۳,۹ ملیۆن دۆلار پشكى فرۆش ی نەوت و شایستەى مانگی نازارى کۆمپانیاکە بوو. کۆى شایستەى گەنیل ئەنێرچى لە کێلگەى بریتى یە لە ۲۵,۳ ملیۆن دۆلار لەم پرە ۱۴,۳ ملیۆن دۆلار شایستەى فرۆشى نەوتى نازارى کۆمپانیاکە بوو و ھەرگىراو، ھەر ھەری ۵,۵ ئین ئۆ پىرى ۵,۵ ملیۆن دۆلارى داھاتى ۳% ی کۆى بەرھەمى کێلگەى و کۆمپانیای گەنیل ئەنێرچى (بە پى ۴,۵% ی کۆى داھاتى کێلگەى کە بریتى بوو لە ۸,۲ ملیۆن دۆلار ھىشتا ھەریان نەگرتوو (بە پى ریکەوتنیک لە سالى ۲۰۱۷ دا کۆمپانیاکان لەگەل ھەرم کردویانە، لە ناوچەى گرێبەستى تاوکى لەیەکک لە بىرگەکانیا مافى ئەو دەدات بە گەنیل ئەنێرچى و دى ئین ئۆ ۷,۵% کۆى داھاتى کێلگەى بۆ ماو ۵ سال ھەرگىرن [۳% بۆ دى ئین ئۆ و ۴,۵% بۆ گەنیل] لەبى ئەو قەرزانەى لای حکومەت ھەیان بوو تا پىش ئابى ۲۰۱۷). ھەر ھەری ۷,۴ ملیۆن دۆلار گەنیلێش پىرى ۵,۴ ملیۆن دۆلارى ئەو شایستەى دواخراو یان قەرزى سالى ۲۰۲۰ ھەرنەگرتوو کە ئەم دوو جۆرە شایستە ھەکو لەسەر ھەو ھەس کرا ۲۳,۹ ملیۆن دۆلار دەکات . بە ھەرگرتنیا ن دەبیت بە سبھەم گۆژمە کۆمپانیاکان ھەرى دەگرن ھەو گۆژمەى یە کەم و دووھەمى شایستە دواخراو ھەکان لە گەل شایستەى فرۆشى نەوتى مانگی کانوونى دووھەم و شوباتدا ھەرگىراو.

کێلگەى تاوکى (تاوکى فىشخاپور) - نازار ۲۰۲۱

جۆرى داھات DNO	بىر / ملیۆن دۆلار	جۆرى داھات گەنیل ئەنێرچى	بىر / ملیۆن دۆلار
شایستەى فرۆشى نەوت	۴۲,۹	شایستەى فرۆشى نەوت	۱۴,۳
۳% ی کۆى داھاتى کێلگ	۵,۵	۴,۵% ی کۆى داھاتى کێلگ	۸,۲
ھەرگرتنەو شایستەى دواخراو	۷,۴	ھەرگرتنەو شایستەى دواخراو	۲,۸
کۆ	۵۵,۸	کۆ	۲۵,۳
کۆى شایستەى تاوکى بریتى بوو لە ۸۱,۱ ملیۆن دۆلار بەلام لە ئىستادا ۵۷,۲ ملیۆن دۆلار ھەرگىراو			

بە پێی میکانیزمیک کە حکومەتی ھەریم لە مانگی نازارەو ھەر پەڕەوی دەکات بۆ دانەوێ قەرزى کۆمپانیاکان کاتیک نەوتى برینت لەسەر ۵۰ دۆلارەو ھەبیت بۆ ھەر سەنتیکى زیادە ۲۰٪ بۆ ئەو شایستە دوا خراوانە دەبیت. پینتر لە دوو مانگی سەرەتای سالدائەم ریزەبە ۵۰٪ بوو.

کۆمپانیای دی ئین ئۆ خاوەنى ۷۵٪ پشکەکانە و گەنیل ئەنیرجى خاوەنى ۲۵٪ ی پشکەکانە. ناوچەى گریبەستى تاوکی لە پارێزگای دەھۆک و پیک دیت لە کێلگەى تاوکی بەرھەمى رۆژانە لە کانوونى یەکەمى ۲۰۲۰ دا بریتی بوو لە ۵۳,۸۵۰ بەرمیل و بەرھەمى فیشخاپور ۵۶,۳۲۰ بەرمیل بەسەر یەکەو ھەردوو کێلگە کە بەرھەمیان لە ۱۱۰,۱۷۰ بەرمیل نەوت بوو بەلام بەشیوہیەکی بەردەوام لەسالی نوێو بەرھەم لە زیادبوندایە بەشیوہیک لە کانوونى دووہمى ۲۰۲۱ دا بەرھەمى کێلگە کە رۆژانە ۱۱۰,۹۰۰ بەرمیل و لە مانگی شوباتدا ۱۱۲,۰۰۰ بەرمیل و لە مانگی نازاردا بۆ ۱۱۳,۱۰۰ بەرمیل نەوت بەرزبووئەو تائەوھى لەسەرەتای مانگی نیاساندا بەرھەم گەشتوئەو ۱۱۵,۵۰۰ بەرمیل نەوتى رۆژانە.

۲- کێلگەى شیخان

لە کێلگەى شیخان کۆمپانیای (ئیم ئۆ ئیل) ی ھەنگاری و گۆلف کیستۆنى بەریتانى پیکەو ۳۲,۳ ملیۆن دۆلاریان وەرگرتوو، لەم یرە کۆمپانیای گۆلف کیستۆنى بەریتانى ۲۵,۳ ملیۆن دۆلاری وەرگرتوو بۆ شایستەى نازار ۲۰۲۱ لە کێلگەى شیخان. یرى ۲۸,۱ ملیۆن دۆلار شایستەى فرۆشى نەوتى نازار بوو کە ۲۲ ملیۆن دۆلاری بۆ گۆلف کیستۆن و ۶,۱ ملیۆن دۆلار بۆ ئیم ئۆ ئیل. ھەر ھەھا یرى ۴,۲ ملیۆن دۆلار وەکو شایستە دواخراواکان وەرگراو، لەم یرە ۳,۳ ملیۆن دۆلار بۆ کۆمپانیای گۆلف کیستۆن و یرى ۰,۹ ملیۆن دۆلار بۆ ئیم ئۆ ئیل وەکو شایستەى مانگە دوا خراوکان وەرگرتوو.

داھاتی کۆمپانیاکان لەم مانگەدا بەراورد بە مانگی پینشو ۲,۹ ملیۆن دۆلار زیادى کردوو کە دەکاتە ریزەى ۹٪.

لە کانوونى دووہم دا بەرھەمى رۆژانە بریتی بوو لە ۴۴, ۴۰۵ بەرمیل نەوت. کێلگەى شیخان دەکەوئە پاریزگای دەھۆک، کۆمپانیای گۆلف کیستۆن ۸۰٪ ی پشکەکان و (ئیم ئۆ ئیل) پشکی ۲۰٪ ی ھەبە لە و کێلگەبەدا.

کێلگەى شیخان - نازار ۲۰۲۱

جۆرى داھات	گۆلف کیستۆن	بر/ ملیۆن دۆلار	جۆرى داھات MOL	بر/ ملیۆن دۆلار
شایستەى فرۆشى نەوت	۲۲		شایستەى فرۆشى نەوت	۶,۱
وەرگرتنەوھى شایستەى دواخراو	۳,۳		وەرگرتنەوھى شایستەى دواخراو	۰,۹
کۆ	۲۵,۳		کۆ	۷

کۆى ئەو پارەبەى لە شیخان وەرگراو بریتی بوو لە ۳۲,۳ ملیۆن دۆلار

۳- کێلگەى نەتروش

کۆى شایستەى کۆمپانیای نەوتیبەکان لە کێلگەى نەتروش لەم مانگەدا بریتی بوو لە ۲۹,۱۲۵ ملیۆن دۆلار. کۆمپانیای شاماران کە پشکی ۳۷,۶٪ کێلگە کە ھەبە یرى ۱۰,۶۵۵ ملیۆن دۆلاری وەرگرتوو و کۆمپانیای تاقەى ئیماراتى کە خاوەنى ۴۷,۴٪ ی پشکەکانە یرى ۱۸,۴۷ ملیۆنى

وەرگرتووہ.. شایستەى فرۆشى نەوتى مانگى ئازار کۆمپانىاکان لەم کێلگەىە بریتى بووہ لە ۲۷,۲ ملیۆن دۆلار لەم یرە پشكى شامارەن بریتى بووہ لە ۱۰ ملیۆن دۆلار و تاقە ۱۷,۲ ھەرۆھە پىرئە و شایستەى دواخراوانەى لەم مانگەدا کە وەرگىراوہ تەوہ بریتى بووہ لە ۱,۹۲۵ ملیۆن دۆلار، کۆمپانىای شاماران پىرئە ۶۵۵ ھەزار دۆلار و تاقەش ۱,۲۷ ملیۆن دۆلارى وەرگرتووہ تەوہ.

داھاتى کۆمپانىاکان تەنھا لە شایستەى مانگى ئازار پىرئە ۴,۳۲ ملیۆن زیادى کردووہ بەراورد بە مانگى کانوونى دووہم کە دەکاتە رێژەى ۱۶٪.

تیکرای بەرھەمى کێلگە کە لە کانوونى دووہمى ۲۰۲۱ دا بریتى بووہ لە ۴۷,۴۵۰ ھەزار بەرمیل. بەرزترین رێژەى بەرھەم لە ۲۰۲۰/۳/۲۷ دا بووہ کە گەشتووہ تە ۵۴ ھەزار و ۵۵ بەرمیل نەوت.

کێلگەى ئەتروش - ئازار ۲۰۲۱

جۆرى داھات تاقە	بىر/ ملیۆن دۆلار	جۆرى داھات شاماران	بىر/ ملیۆن دۆلار
شایستەى فرۆشى نەوت	۱۷,۲	شایستەى فرۆشى نەوت	۱۰.
وەرگرتنەوہى شایستەى دواخراو	۱,۲۷	وەرگرتنەوہى شایستەى دواخراو	۰,۶۵۵
کۆ	۱۸,۴۷	کۆ	۱۰,۶۵۵

کۆى ئەو پارەبەى لە ئەتروش وەرگىراوہ بریتى بووہ لە ۲۹,۱۲۵ ملیۆن دۆلار

۴- کێلگەى سەرتە

کێلگەى سەرتە چوارەمىن مانگە شایستەى فرۆشى نەوت وەر دەگرێت یە کەم جار کۆمپانىای گەنیل ئەنیرجى شایستەى دارایی مانگى کانوونى یە کەمى کێلگەى سەرتە وەرگرت. شایستەى کۆمپانىاکان لەم کێلگەىە بۆ مانگى ئازار بریتى بووہ لە ۹,۲ ملیۆن دۆلار. پشكى کۆمپانىای گەنیل ئەنیرجى ۳,۴ ملیۆن بووہ و ئەو ۵,۸ ملیۆنەى دەمىنیتتەوہ پشكى کۆمپانىای شىفرۆنە (پشكى شىفرۆن لەسەر بنەماى پشكى کۆمپانىاکە لە کێلگە کە وەرگىراوہ). ئەم کێلگەىە لە مانگى تشرینى دووہم ۲۰۲۰ بەفەرمى وەک کێلگەىە کى بەرھەمىننى بازراگانی راگەبەنرا، بەرھەمى کێلگە کە زیاتر لە ۱۰,۰۰۰ بەرمیل نەوتە لەرۆژێکدا.

داھاتى کۆمپانىاکان لەم مانگەدا بەراورد بە مانگى پێشو ۴,۹ ملیۆن دۆلار زیادى کردووہ کە دەکاتە رێژەى ۵۳٪ زیادى کردووہ.

کێلگەى سەرتە دەکەوێتە پارێزگای ھەولێرەوہ و کۆمپانىای شىفرۆنى ئەمەرىکى پشكى ۵۰٪ و گەنیل ئەنیرجى ۳۰٪ و ھەرىم ۲۰٪ ی ھەبە.

کێلگەى سەرتە - ئازار ۲۰۲۱

جۆرى داھات شىفرۆن	بىر/ ملیۆن دۆلار	جۆرى داھات/ گەنیل ئەنیرجى	بىر/ ملیۆن دۆلار
شایستەى فرۆشى نەوت	۵,۸	شایستەى فرۆشى نەوت	۳,۴
کۆ	۵,۸	کۆ	۳,۴

کۆى ئەو پارەبەى لە سەرتە وەرگىراوہ بریتى بووہ لە ۲,۹ ملیۆن دۆلار

۵ - كېلگەن تەق تەق

گەنئىل ئەنئىرىجى خاھەن پىشكى ۴۴% ى كېلگەن تەق تەقە كۆمپانىياكە يىرى ۲,۱ مىليۇن دۆلارى ۋە كۆ شايستەى مانگى شوبات ۋە رىگرتوۋە ۋە يىرى ۱,۶۵ مىليۇن دۆلارى لەبرى شايستە دواكە ۋە تۆۋە كان ۋە رىگرتوۋە تەۋە، ھەروھە كۆمپانىياى ئادا كىس پەتروئۆلۆم پىشكى ۳۶% ھەيە بە ۋە پىيە بىت كۆمپانىياكە يىرى شايستەى بۇ ئازار كىردوۋىە تىيە ۰,۳ مىليۇن دۆلار ۋە شايستەى دواخراۋىش دەبىت ۰,۲۳۵ مىليۇن بوۋىت. كەۋاتە كۆى پارەى ۋە رىگىراۋ لەلايەن كۆمپانىياكانە ۋە نىكەى ۴,۲۸۵ مىليۇن دۆلارە. تىيىنى دە كىرەت لە گەل ئەۋەى نىخى نەۋت لە مانگە كانى رابوردودا بە رىزبوۋە بە پىچەۋانەى كېلگە كانى ترەۋە داھاتى ئەم كېلگەيە كەمى كىردوۋە ئەۋىش بە لىكدانەۋەى ئىمە بۇ كەمبوۋنەۋەى بە رەھەمى كېلگە كە دەگە رىتەۋە.

بە رەھەم لەم كېلگەيە ۷,۰۰۰ بە رىمىل دابە رىۋە لە كاتىكدا لە چارەكى سىھەمى ۲۰۲۰ دا رۆژانە يىرى ۱۱,۲۶۰ بە رىمىل بوۋە ۋاتە بە رىژەى ۳۷% بە رەھەم كەمى كىردوۋە. بە رەھەمى ئەم كېلگەيە لە سالى ۲۰۱۵ دا رۆژانە ۱۲۸ ھەزار بە رىمىل بوۋە، بە للام بە ھۆى ھاتنە ناۋەۋەى ئاۋىكى زۆر بۇ ناۋە ھەشارگە نەۋتىيە كە بە رەھەمى زۆر كەمى كىرد ۋە بە رەدەۋامبىش بە رەھەمى لە كەم كىردنابە.

كېلگەن تەق تەق - ئازار ۲۰۲۱			
جۆرى داھات گەنئىل	بىر / مىليۇن دۆلار	جۆرى داھات ئادا كىس	بىر / مىليۇن دۆلار
شايستەى فرۆشى نەۋت	۲,۱	شايستەى فرۆشى نەۋت	۱,۶۵
ۋە رىگرتەۋەى شايستەى دواخراۋ	۰,۳	ۋە رىگرتەۋەى شايستەى دواخراۋ	۰,۲۳۵
كۆ	۲,۴	كۆ	۱,۸۸۵
كۆى ئەۋ پارەيەى لە تەق تەق ۋە رىگىراۋ بىرى بوۋە لە ۴,۲۸۵ مىليۇن دۆلار			

۶ - سەرسەنگ

لە كېلگەن سەرسەنگ ھەرىكە لە كۆمپانىياكانى ئىچ كەى ئىنى HKN ئەمەرىكى خاھەنى ۶۲% ى پىشكە كانە ۋە كۆمپانىياى تۆتالى فەرەنسى ۱۸% ى پىشكە كان. زانىارى لە سەر شايستەى دارايى مانگى ئازارى ئەم دوو كۆمپانىيايە مان لە بە رەدەست نىيە.

روونبىن پەيوەندى بە ھەردوۋ كۆمپانىياكەۋە كىرد بۇ زانىنى شايستەى مانگى ئازار بە للام تا ئامادە كىردنى ئەم راپورتە ۋە للامان دەست نەكە ۋە تۆۋە. كۆمپانىياى HKN بە شىۋەى ۋە رىزى راپورتى دارايى ۋە چالاكىيە كانى بلاۋ دە كاتەۋە.

كېلگەن سەرسەنگ لە پارىژگى دەۋكە ۋە ئاستى بە رەھەمى لە كانوۋنى دوۋەمى ۲۰۲۱ دا رۆژانە بىرىتى بوۋە لە ۳۱,۵۰۰ بە رىمىل نەۋت.

۷ - ھەۋلىر

لە كېلگەن ھەۋلىر ۋە كۆمپانىياى فۇرزا پىتروئۆلۆم كاردە كات ۋە پىشكى ۶۵% لە كېلگە كە دا ھەيە لە ئىستادا شايستە كانى بۇ مانگى ئازارى ۲۰۲۱ ى رانەگە ياندوۋە. ئاستى بە رەھەمى ئەم كېگەيە لە مانگى شوباتدا ۱۱,۱۰۰ بە رىمىل بوۋە لە رۆژىكدا بە للام لە مانگى نىساندا بۇ ۱۲,۴۰۰ بە رىمىلى رۆژانە بە رىزبوۋە تەۋە ۋاتە رىژەى ۱۰% بە رەھەم زىادى كىردوۋە. زۆر جار ئەم كۆمپانىيايە بە شىۋەى ۋە رىزى راپورتى چالاكىيە كان ۋە شايستە كانى رادەگە يەنئىت.

ھەریەک لە کۆمپانیای کار لە کێلگەمی خورمەلە و گازپرۆم لە گەرمیان دوو کۆمپانیان تانیستا بە ھیچ شیوہیەک شایستەکانیان رانەگەیاندووہ. بەرھەمی خورمەلە ۱۷۰ ھەزار و گەرمیان بە ۳۰ ھەزار بەرمبلی رۆژانە مەزەندە دەکرێت.

کۆی بەرھەمی نەوتی ئەو کێلگەنە کە شایستە مانگی نازاریان رانگەیاندووہ بریتییە لە ۲۱۹ ھەزار بەرمبلی نەوت کە دەکاتە ۴۷٪ ی کۆی بەرھەمی ھەرێم.

شایستە دارایی ئەو کۆمپانیایە لە و پینچ کێلگەدا کە دەبێت وەری بگرن بریتییە لە ۱۵۶ ملیۆن دۆلار بەلام تا نیستا ۱۳۲ ملیۆن دۆلار وەرگیراوە.

پارەى دراو بە کۆمپانیا نەوتییەکان (تەنھا ئەو انەى راگەیانراوە) بۆ نازارى ۲۰۲۱		
#	کێلگە	برى پارەى وەرگیراوى / ملیۆن دۆلار
۱	تاوکی	۸۱,۱
۲	شێخان	۳۲,۳
۳	ئەتروش	۲۹,۱
۴	سەرته	۹,۲
۵	تەق تەق	۴,۲۸۵
۶	سەرسەنگ	؟
۷	ھەولێر	؟
۸	خورمەلە	؟
۹	گەرمیان	؟
#	کۆ	* لە کۆی ۱۵۶ ملیۆن دۆلار تەنھا ۱۳۲.۱ ملیۆن وەرگیراوە

لەگەڵ دابەزینی نرخى نەوتدا لە مانگی نازارى ۲۰۲۰ دا حکومەتى ھەرێمى کوردستان بە کۆمپانیا نەوتییەکانى راگەیاندا کە بە شیوہى مانگانە شایستە داراییەکانیان پى دەدات، لە وکاتەو تەواوە کو نیستا ھەرێم بە شیوہیەکی بەردەوام ھەموو مانگیک و لەکاتی خۆیدا شایستەى کۆمپانیا نەوتییەکان بەبى دواکەوتن دەدات. تا نیستا سیانزە (۱۳) مانگ لەسەریەک شایستەکان وەرگیراوە، دواترینیان شایستەى مانگی نازارە. وەھەر لە مانگی نازارى ۲۰۲۰ دا حکومەتى ھەرێم بە کۆمپانیا نەوتییەکانى راگەیاندا شایستەى مانگەکانى تشرینی دووھم و کانوونی بەکەم ۲۰۱۹ و کانوونی بەکەم و شوباتى ۲۰۲۰ دواوەخت تا ئەوکاتەى نرخى نەوتى برینت دەگاتە ۵۰ دۆلار.

کۆمپانیا نەوتییەکان لە گەڵ شایستەى کانوونی دووھمى ۲۰۲۱ دا بەکەمین برى شایستە دواخواوەکانیان وەرگرتووە و ئەم مانگەش بۆ جارى سێھەم شایستە دواخواوەکانیان وەرگرت بەلام لەبرى ئەوہى مانگانە شایستەکان وەرگیرن ھەر ۶۰ رۆژ جارێک وەری دەگرن و رێژەى وەرگرتنەوہکەش کەم کرایەوہ بەم شیوہیە؛ کاتیک نرخى نەوتى برینت لەسەروو ۵۰ دۆلارەوہیە تەنھا رێژەى ۲۰٪ ی ئەو زیادەى نرخە دەدریتەوہ بەقەرزى کۆمپانیاکان لە کاتیکدا لە مانگەکانى پێشودا ئەم رێژەى ۵۰٪ بوو. بەپێى ئەم میکانیزمە نوێیە کۆمپانیاکان ماوہى وەرگرتنەوہى قەرزەکانیان درێژ دەبیتەوہ، پێشتر چاوەرییان دەکرد تا کۆتایى سالى ۲۰۲۱ زۆرەى قەرزەکانیان وەرگیرنەوہ بەلام نیستا چاوەری دەکەن لە چارەکی سێھەمى سالى ۲۰۲۲ دا قەرزەکانیان بە تەواوی وەرگیرنەوہ.